

§ 98

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Sirkku Ingervon ym. valtuustoaloitteesta koskien asuinalueiden omaleimaisuuden lisäämistä

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Hankennumero 5264_140

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 on nostettu tärkeäksi teemaksi tavoite, että kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina. Tämä käsittää olemassa olevien alueiden lisäksi tavoitteen, että uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kaupunkimaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatimassa toimintasuunnitelmassa vuosille 2016–2018 tarkennetaan kaupungin strategiaohjelman tavoitetta: uusista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia ja olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi. Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvityksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tunnistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin monimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huomioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyttäviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet, purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saavutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen: ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on

sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja luontoarvojen säilyttämisestä.

Kulttuuriympäristön ja maiseman säilyttäminen ja kehittäminen otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa.

Alueellisen suunnittelun lähtökohtana on tukea helsinkiläisen, omaleimaisen maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympäristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä. Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän aikaansaamien mäkien ja niemiä sarjoista sekä havumetsän ja sen ympärille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo lähtökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuoreet kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristönsä luoden myös merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskeinen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista. Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset aluesuunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa selvitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistarpeet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohtana on tunnistaa alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet, jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laadittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavälin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja siniverkosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suunnitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan mielipaikkoja. Helsinkiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotien läheisyyttä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuuluu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Kaupunkiympäristön toimiala huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä. Eri-tyiskohteiden näkyvyyttä ja tunnistettavuutta on toki mahdollista kehittää edelleen, Helsingin omista maisemallisista lähtökohdista käsin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

19.09.2017

Asia/5

Mikko Aho

Lisätiedot

Linda Wiksten, arkkitehti, puhelin: 310 37029
linda.wiksten(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Kuapunginvaltuutettu Sirkku Ingervo ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 17.5.2017 seuraavan valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite asuinalueiden omaleimaisuuden lisäämiseksi 17.5.2017

Kaupunkisuunnittelulautakunta kävi yhdellä kaudella Japanissa. Japanilaisen sielunmaisemaan kuuluu vuoristopuro ja virtaavan veden ääni sekä kerroksellinen ja runsas viherkasvillisuus kaikkialla kaupunkikuvassa. Helsinkiin muuttaa jatkuvasti paljon muualta Suomesta ihmisiä. Viihtymistä ja kuulumisen tunnetta lisäisi valtavasti, jos keskeiset sielunmaiseman elementit eri puolilta Suomea voisivat olla suunnitelmallisesti mukana asuinalueiden suunnittelussa. Pohjanmaan lakeuden peltoaukeat, Keski-Suomen kallioiset kangasmetsät jne. voidaan myös pitää asuinalueilla luontokokemuksen osana Helsingissä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, ettei asuinalueiden suunnittelussa, tiivistämispaineista huolimatta ja juuri siksi, selvitetään mahdollisuutta säilyttää ja myös varmistaa tietoisesti eri puolilta Suomea muuttavien tulevien sielunmaisemien keskeisiä osia sekä uusien että vanhojen asukkaiden viihtymiseksi.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 9.10.2017 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Linda Wiksten, arkkitehti, puhelin: 310 37029
linda.wiksten(a)hel.fi

19.09.2017

Asia/5

Oheismateriaali

1 Allekirjoitettu Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano